

मानचमसानां द्विर्यजेति सकृदितरेषां द्विर्जतान्सदो हरन्ति सकृदुतान्द्विर्जतया-  
 श्रावं प्रशास्त्यजेति प्रशास्तुः सम्प्रैषो ब्रह्मन्यजेति ब्राह्मणाहसिनः पोतयजेति  
 पोतुः नेष्टयजेति नेष्टुरग्रीह्यजेत्यग्रीधस्तान्सदो हरत्ययाउग्रीदित्युक्त्वा द्विदेवत्या-  
 न्संभक्षयत इति . मानवे च मध्यतःकारिणां चमसाध्वर्यवो वषट्कृतानुवष-  
 ट्कृते जुह्वति होतृकाणां चमसाध्वर्यवः सकृदुतांश्चमसानिति . चमसाध्वर्यवोऽपि  
 दशैव भवन्ति चमसानां दशत्वात् अत्र तु नव . चमसेध्वर्युरिव कुर्वतीति  
 चमर्यवः ततश्चाव्यापृते अध्वर्युरेव चमसान्जुहुयात् व्यापृते तु चमसाध्वर्यव  
 इति पितृभूतिः ।

प्रेष्यति च प्रैतु होतुश्चमसः प्र ब्रह्मणः प्रोद्गातृणां प्र यज्ञमानस्य प्र यत्तु  
 सदस्यानां होत्राणां चमसाध्वर्यव उपावर्तध्वं शुक्रस्याभ्युन्नयध्वमिति (४. २. १. २१)  
 ॥ ३ ॥ चशब्दादध्वर्युः होमानन्तरमेव प्रेष्यति . प्रैतु होतुः सम्बन्धी चमसः  
 न हि चमसोऽप्रणीयमानः प्रैति तेनार्थाच्चमसाध्वर्युः प्रेष्यते प्रणय होतुश्चमस-  
 मिति . एवं प्र ब्रह्मण इत्यादीनामपि द्रष्टव्यम् . प्रोद्गाणामिति यद्यप्येको  
 मुख्य उद्गाता तथापि बहुवचनात्तयोऽपि संनिहिताः स्तोत्रकारिणो भक्षयितारो  
 गम्यन्ते . प्रयत्तुस्यानामिति पूर्वेषामेवानुवादः . होत्रादीनां सदसि भवानां स-  
 म्बन्धिनश्चमसाः प्रयत्तु अतश्चात्राप्यवसानं कर्तव्यम् . होणां प्रशास्त्रादीनां  
 चमर्यवः यूयं मामुपावर्तध्वं<sup>१)</sup> चमसैः सह . शुक्रस्य द्रोणकलशस्यसोमस्य अभ्यु-  
 ध्वमभिपूरयध्वं तानेव चमसान् . यद्यपि समाख्यानादुन्नेतुरुन्नयनम् तथाप्यस्मादेव  
 प्रैषविशेषश्चवणाच्चमसाध्वर्यव एवोन्नयेयुः ।

आगम्य प्रतिप्रस्थाता शेषं शुक्रपात्रेऽवनयति ॥ ४ ॥ आगम्य यूपदेशा-  
 दुभयोरागमनानन्तरं प्रता मन्थिशेषं शुभयति ।

तत् स होतृचमसे ॥ ५ ॥ तं मन्थिशेषमिश्रं शुक्रशेषं सोऽध्वर्युः होसे  
 ऽवनयति भक्षार्थम् ।

पञ्चसूत्रयन्ति ॥ ६ ॥ बहुवचनाद्ये चमसाध्वर्यवः प्रेषिताः होत्रांन्नयध्व-  
 मिति (३) अतस्ते चमसाध्वर्यव एव द्रोणकलशात्पुंस्तु स्वस्वचमसेषु सोममुन्नयन्ति ।

१) मा उपा° A. गां उपा° B.